

REFERENCES

Dziubliuk, O. V., and Pryidun, L. M. *Kredytnyi ryzyk i efektyvnist diialnosti banku* [Credit risk and Bank efficiency]. Ternopil: FOP Palianytsia V. A., 2015.

Karpynskiy, B. A., and Shyrya, T. B. *Finansy: terminolohichnyi slovnyk* [Finances: the terminological dictionary]. Kyiv: Profesional, 2008.

[Legal Act of Ukraine] (2016). <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/ru/v0351500-16/paran18#n18>

[Legal Act of Ukraine]. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0104500-04>

[Legal Act of Ukraine] (2004). <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0148-04>

Lysyuchenko, H. V., Zabulonov, Yu. L., and Khmil, H. A. *Pryrodnyy, tekhnohennyi ta ekolohichnyi ryzyky: analiz, otsinka, upravlinnia* [Natural, technological and environmental risks: analysis, evaluation, management]. Kyiv: Naukova dumka, 2008.

Prosovykh, O., and Protsak, K. "Upravlinnia ryzykamy komertsiinoho banku" [Risk management commercial Bank]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu «Lvivska politekhnikha»*, no. 684 (2010): 194-200.

Sheludko, V. M. *Finansovyi rynek* [Financial market]. Kyiv: Znannia, 2008.

"Statystyka. Pokaznyky bankivskoi systemy. Dokhody ta vytraty bankiv Ukrainy" [Statistics. Indicators of the banking system. Income and expenses of banks of Ukraine]. Ofitsiinyi sait NBU. https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442&cat_id=34798593

"Statystyka. Pokaznyky bankivskoi systemy. Osnovni pokaznyky diialnosti bankiv Ukrainy" [Statistics. Indicators of the banking system. Main indicators of activities of Ukrainian banks]. Ofitsiinyi sait NBU. https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442&cat_id=34798593

УДК 336.71

УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ БАНКУ

© 2017 МОСТЕНЕЦЬ А. В., ПЕТРЕНКОВ В. Е.

УДК 336.71

Мостенець А. В., Петренко В. Е. Управління інвестиційною діяльністю банку

Метою статті є дослідження теоретичного значення банківських інвестицій та інвестиційної діяльності банку, а також покращення управління інвестиційної діяльності банку. Головне завдання в рамках даної мети – характеристика інвестиційної діяльності банку та детальний розгляд його кредитно-інвестиційного портфеля. Проведено аналіз кредитно-інвестиційного портфеля 10 вітчизняних банків України. Детально досліджено структуру їх кредитно-інвестиційного портфеля. Представлено графічно кредитно-інвестиційний портфель банків, які найактивніше займалися інвестиційною діяльністю станом на 1 січня 2015–2017 рр. Показано зміни у кредитно-інвестиційному портфелі, які впливають на ефективність діяльності банку.

Ключові слова: банки, банківські інвестиції, інвестиційна діяльність, кредитно-інвестиційний портфель.

Рис.: 5. **Табл.:** 2. **Бібл.:** 8.

Мостенець Аліна Вячеславівна – студентка факультету економіки та менеджменту, Харківський національний університет будівництва та архітектури (вул. Сумська, 40, Харків, 61002, Україна)

E-mail: allmosten@gmail.com

Петренко Вячеслав Едуардович – студент факультету економіки та менеджменту, Харківський національний університет будівництва та архітектури (вул. Сумська, 40, Харків, 61002, Україна)

E-mail: idesire.ua@gmail.com

УДК 336.71

Мостенець А. В., Петренко В. Э. Управление инвестиционной деятельностью банка

Целью статьи является исследование теоретического значения банковских инвестиций и инвестиционной деятельности банка, а также улучшение управления инвестиционной деятельностью банка. Главное задание в рамках данной цели – характеристика инвестиционной деятельности банка и детальное рассмотрение его кредитно-инвестиционного портфеля. Проведен анализ кредитно-инвестиционного портфеля 10 отечественных банков Украины. Детально исследована структура их кредитно-инвестиционного портфеля. Представлен графически кредитно-инвестиционный портфель банков, которые наиболее активно занимались инвестиционной деятельностью по состоянию на 1 января 2015–2017 гг. Показаны изменения в кредитно-инвестиционном портфеле, которые влияют на эффективность деятельности банка.

Ключевые слова: банки, банковские инвестиции, инвестиционная деятельность, кредитно-инвестиционный портфель.

Рис.: 5. **Табл.:** 2. **Библ.:** 8.

Мостенець Аліна Вячеславівна – студентка факультета економіки та менеджменту, Харківський національний університет будівництва та архітектури (вул. Сумська, 40, Харків, 61002, Україна)

E-mail: allmosten@gmail.com

Петренко Вячеслав Едуардович – студент факультета економіки та менеджменту, Харківський національний університет будівництва та архітектури (вул. Сумська, 40, Харків, 61002, Україна)

E-mail: idesire.ua@gmail.com

UDC 336.71

Mostenets A. V., Petrenkov V. E. The Investment Management of Bank

The article is aimed at studying the theoretical value of bank investment and the investment activities of bank, as well as improving the investment management of bank. The main task under this objective is to characterize the investment activities of bank and to consider in detail its credit and investment portfolio. An analysis of the credit and investment portfolio of 10 domestic banks of Ukraine was carried out. Structure of their credit and investment portfolio was studied in detail. A graphic of the credit and investment portfolio of banks, which were the most active in the investment activities as of 1 January 2015–2017, has been provided. Changes in the credit and investment portfolio that impact the performance of bank have been displayed.

Keywords: banks, bank investment, investment activity, credit and investment portfolio.

Fig.: 5. **Tbl.:** 2. **Bibl.:** 8.

Mostenets Alina V. – Student of the Faculty of Economics and Management, Kharkiv National University of Construction Engineering and Architecture (40 Sumska Str., Kharkiv, 61002, Ukraine)

E-mail: allmosten@gmail.com

Petrenkov Viacheslav E. – Student of the Faculty of Economics and Management, Kharkiv National University of Construction Engineering and Architecture (40 Sumska Str., Kharkiv, 61002, Ukraine)

E-mail: idesire.ua@gmail.com

Успішний розвиток банківської системи та економіки країни активізує інвестиційний процес за допомогою участі банків. Банківську установу цікавить економічне середовище, яке потрібно тримати в стабільному стані. Стабільність економічного середовища є необхідною умовою для банківської діяльності та економічного розвитку, яке певною мірою залежить від стійкості банківської системи та ефективного функціонування.

Метою роботи є теоретичне визначення управління інвестиційною діяльністю банку та особливості формування кредитно-інвестиційного портфеля.

На даному етапі державне управління інвестиційною діяльністю банків полягає в тому, що держава через застосування правових, монетарних, бюджетних та інших механізмів налаштовує якісні та кількісні сторони процесу руху цієї діяльності [6].

Впливаючи на управління діяльністю банків шляхом створення певних законодавчих і нормативних баз, при цьому здійснюючи відповідний контроль та нагляд, держава зобов'язана не лише встановлювати правила інвестиційної діяльності банків, а й прогнозувати соціально-економічний розвиток України.

Дослідження даного питання щодо управління інвестиційною діяльністю банків посідає вагомe місце серед вітчизняних вчених, таких як: Кльоба А. Г. [1], Луців Б. А. [2], Примостка Л. О. [4], Реверчук С. К. [5], Черкасова С. В. [6].

Важливе значення при здійсненні інвестиційної діяльності банків має «Інструкція про прядок регулювання діяльності банків в Україні», яка введена з метою гарантування стабільності діяльності банків і своєчасного здійснення ними зобов'язань перед вкладниками, а також для запобігання помилковому розподілу ресурсів і втратання капіталу через ризики, які властиві банківській діяльності [8].

Інвестиційна діяльність тісно пов'язана з банком і тому необхідна для існування банківських установ. Не існує конкретного підходу до визначення інвестиційної діяльності банку, але трактування, представлене на рис. 1, більш повно розкриває її сутність.

Поступово досліджуються банківські інвестиції в економічній науці та практиці банківської діяльності, але досі не вироблено єдиних методологічних підходів

Рис. 1. Поняття «інвестиційна діяльність банку» [5]

до визначення сутності банківських інвестицій. Багато вчених пропонують своє трактування щодо визначення банківських інвестицій, класифікаційних ознак та їх відмінностей [3]. На рис. 2 сформульоване поняття, яке розкриває сутність банківських інвестицій для інвестиційної діяльності банку.

Рис. 2. Поняття «банківські інвестиції» [2]

Відповідно, основна ціль діяльності банків у сфері інвестицій може бути сформульована як отримання (збільшення) доходу від цих операцій за допустимого рівня ризику інвестиційних вкладень [2].

Існує низка причин, які перешкоджають розвитку управління інвестиційною діяльністю банків:

- ✦ низький рівень платоспроможності позичальників;
- ✦ значний рівень ризиків інвестування для банків;
- ✦ високі ставки за кредитами;
- ✦ відсутність дієвих стимулів банківського інвестиційного кредитування державою [2].

З метою забезпечення ефективності функціонування механізму банківського інвестування в Україні в роботі [1] запропоновано систему заходів, спрямованих на стимулювання інвестиційної діяльності банків, яка містить: заходи, спрямовані на підвищення доходності інвестиційної діяльності банків; заходи, спрямовані на зниження ризиків інвестиційної діяльності банків.

У теперішній час українські банки приймають вкладення у двох основних формах:

- ✦ вкладення в цінні папери;
- ✦ фінансування інвестиційних проектів за допомогою прямого інвестування [4].

Банківські інвестиційні кредити також можна віднести до інвестиційних вкладень, тому що формується кредитно-інвестиційний портфель банку за допомогою надання кредитів та вкладень в цінні папери [4].

При створенні кредитно-інвестиційного портфеля банку виникають дві головні проблеми: мінімізація ризику та максимізація прибутку, які потребують узгодження між собою для подальшого розвитку кредитно-інвестиційного портфеля.

В основному, виникає необхідність спрощення кредитно-інвестиційного портфеля, що дасть можливість покращити ефективність інвестиційних і кредитних операцій.

Розглянемо кредитно-інвестиційний портфель (КІП) десяти вітчизняних банків, які найбільш активно займалися інвестиційною діяльністю протягом 2015–2017 рр., і дослідимо тенденцію зміни основних показників, які представлено в табл. 1.

Аналіз кредитно-інвестиційного портфеля, наведений у табл. 1, показує зміни, що відбулися в кредитно-інвестиційному портфелі протягом досліджуваних років. З табл. 1 видно, що на 1 січня 2015 р. кредитно-інвестиційний портфель банків України склав 753117,10 млн грн, що на 291456,79 млн грн більше, ніж на аналогічний період 2016 р. і на 409694,82 млн грн більше, ніж на початку 2017 р. Отже, протягом даного періоду спостерігається спад обсягів кредитно-інвестиційного портфеля вітчизняних банків.

Лідером за обсягом кредитно-інвестиційного портфеля в Україні є ПриватБанк, друге місце посідає Райффайзен Банк Аваль, третє – Альфа-банк.

У табл. 2 представлено структуру кредитно-інвестиційного портфеля десяти вітчизняних банків за 2015–2017 рр.

На початку 2015 р. ПриватБанк займає перше місце серед банків за розглядуваним показником. Кредитно-інвестиційний портфель ПриватБанку серед зазначених банків становить 20,57%. Рівень кредитно-інвестиційного портфеля Райффайзен Банку Аваль становить 3,99% від загального обсягу банків. В Альфа-банку станом на початок 2015 р. кредитно-інвестиційний портфель складає 3,95%, в Укрсоцбанку – 3,96%. Для чіткого уявлення наведено діаграму, що відображає кредитно-інвестиційний портфель для кожного з банків (рис. 3).

Таблиця 1

Кредитно-інвестиційний портфель банків станом на 1 січня 2015–2017 рр., млн грн [7]

№ з/п	Назва банку	Рік		
		01.01.2015	01.01.2016	01.01.2017
1	ПриватБанк	154919,69	171531,37	141169,58
2	Райффайзен Банк Аваль	30029,78	29446,86	38834,27
3	Альфа-Банк	29754,06	30604,36	28281,16
4	Укрсоцбанк	29827,62	29979,18	18881,18
5	ОТП Банк	16225,05	14855,59	18218,08
6	ПроКредит Банк	3627,84	5790,09	8877,79
7	Кредобанк	4727,62	6722,14	8841,30
8	Мегабанк	5666,60	7361,91	7629,33
9	Банк Восток	3574,10	4261,98	5536,12
10	Діамантбанк	3448,77	3789,74	5199,76
11	Інші	471315,96	157317,09	61953,70
	Усього по банківській системі України	753117,10	461660,31	343422,27

Таблиця 2

Питома вага банків у структурі КІП банківської системи України станом 1 січня 2015–2017 рр., %

№ з/п	Назва банку	Питома вага, %		
		Рік		
		01.01.2015	01.01.2016	01.01.2017
1	ПриватБанк	20,57	37,16	41,11
2	Райффайзен Банк Аваль	3,99	6,38	11,31
3	Альфа-Банк	3,95	6,63	8,24
4	Укрсоцбанк	3,96	6,49	5,50
5	ОТП Банк	2,15	3,22	5,30
6	ПроКредит Банк	0,48	1,25	2,59
7	Кредобанк	0,63	1,46	2,57
8	Мегабанк	0,75	1,59	2,22
9	Банк Восток	0,47	0,92	1,61
10	Діамантбанк	0,46	0,82	1,51
11	Інші	62,58	34,08	18,04
	Усього	100	100	100

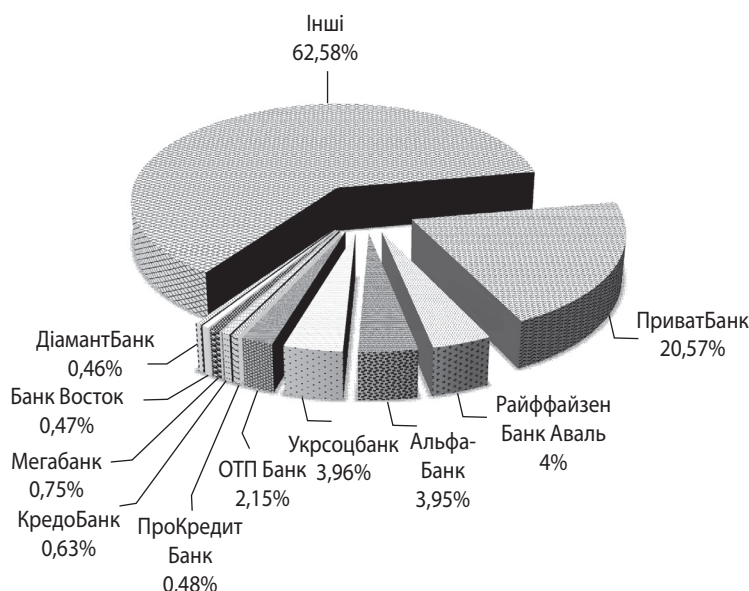

Рис. 3. Кредитно-інвестиційний портфель банків станом на 01.01.2015 р.

Станом на 1 січня 2016 р. кредитно-інвестиційний портфель ПриватБанку становить 37,16%, порівняно з попереднім роком спостерігається його збільшення на 16,59%. Банк не змінює своїх пріоритетів і знаходиться на першому місці. Кредитно-інвестиційний портфель Райффайзен Банку Аваль складає 6,38%, порівняно з попереднім роком збільшення на 2,39%. Показник кредитно-інвестиційного портфеля Альфа-Банку станом на початок 2016 р. складає 6,63%, за рік збільшення – 2,68%.

Отже, стан кредитно-інвестиційного портфеля на 1 січня 2016 р. порівняно з аналогічним періодом 2015 р. покращилася, і це видно з табл. 2. Для чіткого уявлення наведено діаграму, що відображає кредитно-інвестиційний портфель для кожного з банків (рис. 4).

У 2017 р. у порівнянні з 2016 р. збільшують свій кредитно-інвестиційний портфель: Райффайзен банк Аваль – на 9387,41 млн грн (4,93%); ОТП Банк – на 3362,49 млн грн (2,08%); ПроКредит Банк – на 3087,7 млн грн. (1,34%); Кредобанк – на 2119,16 млн грн (1,11%); Банк Восток – на 1274,14 млн грн (0,69%); Діамантбанк – на 1410,02 млн грн (0,69%).

Для наочності наведено діаграму, що відображає структуру кредитно-інвестиційного портфеля станом на 01.01.2017 р. для кожного з банків (рис. 5).

Темп приросту кредитно-інвестиційного портфеля у 2016 р. склав 38,70%, а на початок 2017 р. цей показник складає 25,61%. Отже, отримання довгострокових кредитів на інвестиційні цілі супроводжується труднощами з боку як позичальника, так і кредитора, тому що не залучаються дорогі фінансові ресурси на тривалий період, що супроводжується кредитними, політичними, макроекономічними ризиками.

ВИСНОВКИ

Таким чином, для покращення ефективного управління інвестиційною діяльністю банків необхідно:

- ✦ активізувати та стимулювати державну підтримку щодо створення інвестиційних банків та інвестиційно-банківських інститутів в Україні;
- ✦ доцільно розглянути можливості введення аргументованих заходів з підвищення ефективності управління інвестиційною діяльністю банків;

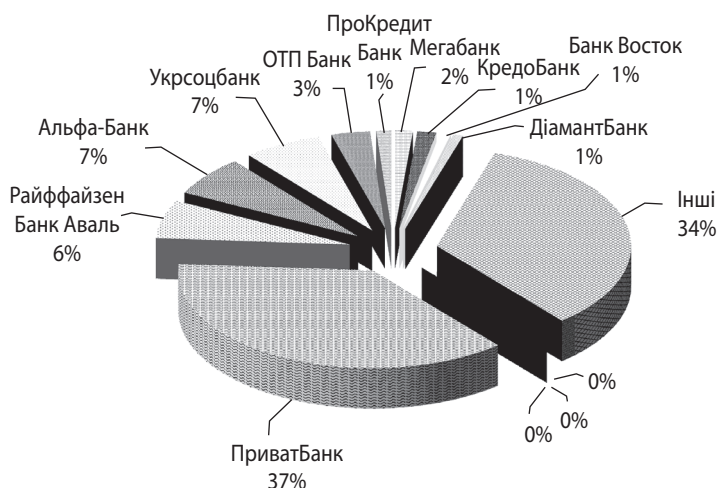

Рис. 4. Кредитно-інвестиційний портфель банків станом на 01.01.2016 р.

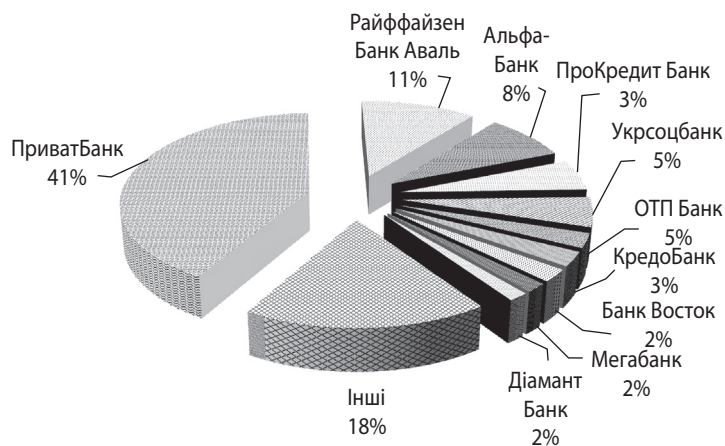

Рис. 5. Кредитно-інвестиційний портфель банків станом на 01.01.2017 р.

- ✦ визначити проблеми управління інвестиційною діяльністю, які стримують активізацію банків, для подальшого вирішення. ■

Науковий керівник – Марченко О. В., кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів та кредиту, Харківський національний університет будівництва та архітектури

ЛІТЕРАТУРА

1. Кльоба Л. Г. Принципи, функції і методи управління банківською інвестиційною діяльністю. *Інвестиції: практика та досвід*. 2007. № 9. С. 11–16.
2. Луців Б. Л. Банківська діяльність у сфері інвестицій. Київ: Лібра, 2002. 192 с.
3. Пересада А. А., Майорова Т. В. Управління банківськими інвестиціями: монографія. Київ: КНЕУ, 2005. 388 с.
4. Примостка Л. О. Фінансовий менеджмент у банку: підручник. 2-ге вид., доп. і перероб. Київ: КНЕУ, 2004. 486 с.
5. Реверчук С. К., Кльоба Л. Г., Паласевич М. Б. Управління і регулювання банківської інвестиційною діяльністю: монографія. Львів: Триада плюс, 2007. 352 с.
6. Черкасова С. В. Інвестиційна діяльність комерційних банків на ринку цінних паперів. *Фінанси України*. 2003. № 10. С. 130–134.
7. Асоціація Українських Банків. URL: <http://aub.org.ua/>
8. Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні: затверджено Постановою Правління НБУ № 368 від 28.08.2001 р. (зі змінами і доповненнями). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0492500-15>

REFERENCES

- Asotsiatsiia Ukrainykykh Bankiv. <http://aub.org.ua/>
- Cherkasova, S. V. "Investytsiina diialnist komertsiiynykh bankiv na rynku tsinnykh paperiv" [Investment activities of commercial banks on the securities market]. *Finansy Ukrainy*, no. 10 (2003): 130-134.
- Klyoba, L. H. "Pryntsypy, funktsii i metody upravlinnia bankivskoiu investytsiinoiu diialnistiu" [Principles, functions and methods of management of Bank investment activities]. *Investytsii: praktyka ti dosvid*, no. 9 (2007): 11-16.
- Lutsiv, B. L. *Bankivska diialnist u sferi investytsii* [Banking investment]. Kyiv: Libra, 2002.
- [Legal Act of Ukraine] (2001). <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0492500-15>
- Prymostka, L. O. *Finansovyi menedzhment u banku* [Financial management in Bank]. Kyiv: KNEU, 2004.
- Peresada, A. A., and Maiorova, T. V. *Upravlinnia bankivskymy investytsiiamy* [The management of the Bank's investment]. Kyiv: KNEU, 2005.
- Reverchuk, S. K., Klyoba, L. H., and Palasevych, M. B. *Upravlinnia i rehulivannia bankivskoi investytsiinoiu diialnistiu* [The control and regulation of Bank investment activities]. Lviv: Triada plus, 2007.